

שני דיני פרק שלשה עשר כתובות

קו.

עין משפט נר מצוה

י א מיי פ"ב מהל
אשוח הל טו סמ
לאין פל טו"ע א"ע
פי ע פ"ב ה
יח ב מיי שם טו"ע
שם ספ"י י
יג א מיי פ"ח שם הל
יע טו"ע שם ס"י לה
קני ו
כ ד מיי פ"ב שם הל טו
טו"ע שם סמין ע
קני ה
כא ה מיי שם הלכה כח
טו"ע שם ספ"י י
כב ו מיי שם טו"ע שם
שם ספ"ג ו טע"ף י
י"א

ששמעו בו שמת. פירש הקונטרס דלמאי ניוחש לה אי לזכרי
הרי סופה ליעול כתובתה וליצבע שלא עיכבה משלם
כלום והשתא צעי למימר דפליגי בלא שמעו צו שמת היינו בלא שצוה
דאי שצוה אמאי לא תטול וזה אינו דהא בסמוך פריך עד כאן לא

פוסקין מוונות. צ"ד יורדין לנכסי מי שהלך למדינת הים ופוסקין
מוונות לאשמו: **בשמעו** צו שמת כ"ע לא פליגי. דפוסקין דלמאי
ניחוש לה אי לזכרי הרי סופה לגבות כמזבחה ומשבע שלא עיכבה
משלם כלום ואי לשמא אמר לה לאי מעשה ידך במוונותיך וקבלה

עליה משמת אינה משועבדת לו
למעשה ידיה. וא"ת והרי היא משועבדת
ליתומים ואף הם יאמרו לה כן אף
הוא לא היה יכול לומר לה אלא א"כ
היא מתרצה: לרבי. זכרות כספים
נתן צידה למוונות: חיישי' שמא אמר
לה לאי מעשה ידך במוונותיך.
וקבלה עליה: איכא צניייהו גדולה.
הראיה להמפיסה מעות ולא ספקה
מוונות במעשה ידיה שהן שני צורות
או שאינה צולת מלאכה לזכרי
איכא למיחש ללאי מעשה ידך
במוונותיך ליכא למיחש דכיון דלא
ספקה לא קבלה עליה: אי נמי
קטנה. ובעלת מלאכה והשנים
כתקן: וספקה. לרז זכיד פוסקין
דלא עבד איניש דמתפיים זכרי לקטנה
לרז פפא אין פוסקין דאיכא למימר
לאי מעשה ידך במוונותיך אמר לה:
ואם צו ואמר פוסקין לה מוונות.
אחפסתיא זכרי: נאמן. ובשבעה
ומחורת מה שנתנו לה צ"ד: לאחר
שמועה. לאחר ששמעו צו שמת
צא: ולא דבר אחר. מפרש לקמיה:
במשרה אשמו ע"י שלישי. העמיד
האפוטרופוס לוונה ועכשיו משך
האפוטרופוס את ידו והשתא ודאי
לזכרי ליכא למיחש ולא לשמא אמר
לה לאי מעשה ידך במוונותיך:
אי הכי. דהשרה אותה ע"י שלישי
אפי' בניו וצנתיו נמי דהא גלי דעמיה
דניחא ליה שיהו מונין משלו:
דקדק

פוסקין מוונות לאשת איש ושמואל אמר
אין פוסקין מוונות לאשת איש אמר שמואל
מודה לה ל^אבא בשלשה חדשים הראשונים
(ה) לפי שאין אדם מניח ביהו ריקן בששמעו
בו שמת כולי עלמא לא פליגי כי פליגי
בשלא שמעו בו שמת רב אמר פוסקין דהא
משועבד לה ושמואל אמר אין פוסקין מ"ט
רב זכיד אמר אימא צררי אתפסה רב פפא
אמר חיישינן שמא אמר לה צאי מעשה
ידך במוונותיך מאי בינייהו איכא בינייהו
גדולה ולא ספקה אי נמי קטנה וספקה תנן
מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת
מוונות י' חנון אמר תשבע בסוף ולא תשבע
בתחלה נחלקו עליו בני כהנים גדולים
ואמרו תשבע בתחלה ובסוף עד כאן לא
פליגי אלא לענין שבועה אבל מזוני יבניין
לה תרגמה שמואל בששמעו בו שמת תא
שמע מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת
מוונות בני כהנים גדולים אומרים תשבע
חנון אמר לא תשבע י' ואם בא ואמר פסקתי
לה מוונות נאמן הכא נמי בששמעו בו שמת
והא אם בא ואמר קאמר אם בא לאחר
שמועה ת"ש י' מי שהלך למדינת הים
ואשתו תובעת מוונות י' ואם בא ואמר צאי
מעשה ידך במוונותיך רשאי קדמו בית דין
ופסקו מה שפסקו פסקו הכא נמי בששמעו
בו שמת ת"ש י' מי שהלך למדינת הים ואשתו
תובעת מוונות ב"ד יורדים לנכסיו וזנין

תוספות ר"ד

פוסקין מוונות לא"א
ושמואל אמר אין פוסקין
פי' מהלך למדינת הים
ואשתו תובעת מוונות רב
סבר ב"ד יורדין לנכסיו
ופוסקין מוונות לאשתו
ושמואל אמר אין פוסקין
אמר בשמ"כ לא
פליגי שפוסקין כי פליגי
בשלא שמעו בו שמת רב
אמר פוסקין דמשועבד לה
ושמואל אמר אין פוסקין
מ"ט רב זכיד אמר אמור
צררי אתפסה רב פפא אמר
חיישינן שמא אמר לה צאי
מעשה ידך במוונותיך.
פי' והיא קבלה עליה אבל
כשמעו בו שמת פוסקין
ולכא למיחש לזכרי שהרי
סופה לגבות כתובתה
ואז תשבע שלא עכבה
בידה משלם כלום ולצאי
מעשה ידך במוונותיך
נמי ליכא למיחש שכבר
מת ואינה משועבדת לו.
וא"ת הרי היא משועבדת
ליתומים ואף הם יאמרו
לה כן. תשובה אף הוא
אינו יכול לומר לה א"כ
תתרגמה היא והרי עכשיו
אינה רוצה. אמר שמואל
ומודה לי אבא בשלשה
חדשים הראשונים שאין
פוסקין לפי שאין אדם
מניח את ביתו ריקן: תנן
מי שהלך למדינת הים
וכי ע"כ לא פליגי אלא
לענין שבועה אבל מזוני
יבניין לה תרגמי' שמואל
כשמעו בו שמת: ומכא
שמעין שאין היתומים
יכולין להשביע האלמנה
כל זמן שהיא נונית
דילמא אתפשה בעלה
צררי דהא פסקי' לקמן
הלכתא כחן כ"ש דק"ל
כרב דאמר פוסקין מוונות
לא"א ומוקי' למתני' מחיים
דבעל ואיכא למימר התם
הוא דפליגי עליה דחנון
ואמרי תשבע דמאן לימא
לן דאתא לידו ניבו
כתובתה ותשבע דילמא
מייחא היא ברישא הלכך
תשבע השתא דילמא צררי
אתפשה אבל באלמנה
הנונית כ"ע לא פליגי
דחשבע בסוף ולא תשבע
בתחלה: בני כהנים
גדולים אומרים תשבע חנון
אמר לא תשבע ואם בא
בעלה ואמר פסקתי לה
מוונות נאמן פי' ובשבעה
ומחורת לו מה שנתנו
לה ב"ד ה"ג כשמעו בו
שמת והא אם בא קאמר
אם בא לאחר שמועה.

בששמעו צו שמת בוראי ע"א
לא פליגי. נראה
לרזי דהאי שמעו צו שמת צשני
עדים מדקאמר לקמן ששמעו צו
שמת צעד אחד מכלל דעד השתא
ס"ד צשני עדים וצקול נמי ליכא
למימר מדפריך לקמן ת"ש האשה
שהלכה היא ובעלה למדינת הים כו'
וצבה ואמרה גירשני צעלי מתפרנסת
והולכת עד כדי כתובתה ומשני
כשמעו צו שמת פירוש שמת קודם
אותו הזמן שאמרה שנתגרשה ופריך
מ"ש עד כדי כתובתה אפילו לעולם
נמי ואי שמעו צו שמת צקול קאמר
מאי קושיא וכי יש להאמין הקול

הואיל והיא אמרה שגירשה ולא מת ולא דמיא לה היא דפרק המפקד
לנכסיו ושמואל אמר מורדין כשמעו צו שמת כולי עלמא לא פליגי דמורדין והואו שמעו צו שמת היינו צעד אחד דאי צשני עדים
מאי חידוש הוא הלך הם יורשים אותו וא"ת ואעד אחד היאך מורדין והתנן ציצמות צפרק האשה שהלכה (דף קטו: ושם) גבי
האשה שאמרה מת צעלי שאין האחים נכנסים לנחלה על פיה ומדהיא לא מהימנא עד אחד נמי לא מהימן וי"ל דהתם מייירי לירד
ולמכור אבל בהמפקד מייירי לירד על מנת שלא למכור כדמוכח התם והא דמיא לקמן צ"ד יורדין לנכסיו וזנין ומפרנסין את אשתו
אבל לא בניו וצנתיו ומוקמינן לה בשמעו צו שמת צעד אחד וקאמר בניו וצנתיו דאי צעו מיחא לנכסיו צעד אחד לא מנא נחמי
מווני נמי לא יבניין להו התם נמי למכור אבל צפירות הגדלים צדה אכלי להו שפיר: **חיישינן** שמא אמר לה ב'ו'. וקיצלה עליה
ופטרמו ופטור הוא צקול אע"ג דהשתא לא ספקה: **קטנה** וספקה. וא"ת והאיל וספקה נימרו לה צ"ד לאי מעשה ידך במוונותיך
ולמה יורדים לנכסיו להמין דחייש לזכרי ואי לא ספקה א"כ היכי מתלה למ"ד לאי מעשה ידך והא אין מחילת קטנה כלום וי"ל כגון דספקה
לזכרים גדולים ולא ספקה לזכרים קטנים ולזכרים קטנים מהני מחילתה אי נמי צפעוטות דמקחן ומתנתן מתנה. מ"ר:
תרגמה שמואל בששמעו בו שמת. תימה א"כ מאי טעמא דצני כהנים גדולים דמה לי דמת צציתו מה לי ששמעו צו שמת ע"פ
עדים ואין נראה לפרש ששמעו צו ע"פ עד אחד וי"ל דאפי' מת צציתו פליגי צני כהנים גדולים והא דנקט למי שהלך
למדינת הים רבותא נקט דס"ד ניחוש כ"כ לזכרי דאפילו בשבעה לית לה. מ"ר: **ואם בא ואמר פסקתי** דה מוונות נאמן.
פירש רש"י אף להוציא מידה מה שנתנו לה צ"ד בשבעה דהכי משמע דאנצבעה קאי והיינו טעם דקתמא דמילתא מתפיים לה
זכרי הלכך מוליאין מידה שבעה ונראה לרזי ^ו להצריכה שבעה וצבעה מה שנתנה תגבה מה שנתנה ואללה דאי לאו הכי לא תמנא מי
שליה לה שיראים להמין דאזל עכשיו שהיא נכנסת אין יראים כלום פסומינן עליה ששבע. מ"ר: **ואם בא ואמר דה צאי**
מעשה ידך במוונותיך רשאי. כלומר אם לוותה ואללה לא אפרע שאם לא היו מלוים לזו היתה דוחקת עלמה אף ע"ג דלא כגון דספקה
והאי דלמרינן לקמן לוותה ואללה עמדה ומיאנה ודייקינן טעמא דמיאנה הא לא מיאנה יבניין לה התם שפסקו לה צ"ד:
מאי פסקא. תימה לרזי אין סתמא דמילתא אשתו דחייז במוונותיה משרה על ידי שלישי צניו וצנתיו דלא מיחייז במוונותיהם
לא משרה ורצונו שמשון מפרש הסוגיא אי הכי צניו וצנתיו נמי אי אמרת בשלמא דלא איירי מתני' במשרה אשתו ע"י
שליש אלא אשתו וצניו סמוכין על שולחנו ניחא דאשתו מפרנסין הואיל והוא חייז לוונה משום חשש דשמא תפסיסה זכרי אין צ"ד
נמנעין מלוונה אבל צניו וצנתיו דאינו חייז במוונותיהן אין לירד לנכסיו לפרנסם דצקל יש לחוש שמא תפסיסה זכרי והניח להם מעות
לפרנסם עד שישצו אבל השתא דמוקמת במשרה ע"י שלישי ליכא למיחש לזכרי ומשני במשרה אשתו ע"י שלישי אבל צניו סמוכין על שולחנו
ולא השרה ע"י שלישי ולהכי חיישינן לזכרי ופריך מאי פסקא דזה אין רגילות דאשתו ישרה ע"י שלישי וצניו יהיו סמוכין על שולחנו: